

OBRAZLOŽENJE

Prijedloga odluke o izmjenama i dopunama Odluke o socijalnoj skrbi

I. PRAVNI TEMELJ ZA DONOŠENJE ODLUKE

Člankom 289. stavkom 7. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine 18/22, 46/22, 119/22, 71/23, 156/23 i 61/25, u daljnjem tekstu: ZSS) propisano je da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave odnosno Grad Zagreb mogu osigurati sredstva za ostvarivanje novčanih naknada i socijalnih usluga stanovnicima na svom području u većem opsegu nego što je utvrđeno ZSS-om, na način propisan njihovim općim aktom, ako u svom proračunu imaju za to osigurana sredstva. Gradska skupština Grada Zagreba, sukladno članku 41. točki 2. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21, 11/21-pročišćeni tekst i 16/22), donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba.

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI I SVRHA KOJA SE ŽELI POSTIĆI UREĐIVANJEM ODNOSA NA PREDLOŽENI NAČIN

Odlukom o socijalnoj skrbi (Službeni glasnik Grada Zagreba 7/25 u daljnjem tekstu: Odluka) utvrđene su novčane naknade i socijalne usluge koje osigurava Grad Zagreb, a kojima se nastoji prevenirati socijalne rizike i neposredno pomoći našim sugrađanima u potrebi. Prava propisana Odlukom, Grad Zagreb osigurava kao nadstandard državnog standarda u sustavu socijalne skrbi (definiranog ZSS-om), sukladno svojim fiskalnim kapacitetima te ciljem, svrhom i načelima socijalne skrbi.

Usluga organiziranog stanovanja sukladno ZSS je socijalna usluga koja za cilj ima omogućiti stanovanje u stambenoj zajednici uz stalnu ili povremenu stručnu i drugu pomoć i potporu u osiguravanju osnovnih životnih potreba te socijalnih, radnih, kulturnih, obrazovnih, rekreacijskih i drugih potreba radi uspostavljanja i održavanje socijalnih uloga tih korisnika u svrhu poboljšanja kvalitete života, poticanja aktivnog samostalnog življenja te socijalnog uključivanja. Odnosni zakon odredbom članka 107. propisuje vrlo širok krug korisnika kojima se priznaje pravo na uslugu organiziranog stanovanja, između ostalog i osobi s invaliditetom.

Ovim izmjenama i dopunama uvodi se novčana naknada (džeparac) upravo za tu kategoriju osoba tj. za osobe s invaliditetom korisnike socijalne usluge organiziranog stanovanja kojima se ta usluga pruža na području Grada Zagreba. Naime riječ je prvenstveno o osobama s invaliditetom koje nemaju mogućnost života u zajednici unutar vlastite obitelji. Zakon o inkluzivnom dodatku (Narodne novine 156/23) osobe s invaliditetom korisnike socijalne usluge organiziranog stanovanja ne uvrštava u krug mogućih korisnika inkluzivnog dodatka. Inkluzivni dodatak je sukladno definiciji sadržanoj u navedenom zakonu novčana naknada namijenjena osobi s invaliditetom u svrhu prevladavanja različitih prepreka koje mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s drugima. ZSS propisuje za osobe s invaliditetom korisnike socijalne usluge organiziranog stanovanja naknadu za osobne potrebe u

mjesečnom iznosu od 37,50 eura što nikako nije i ne može biti dostatno za troškove njihovog uključivanja u život u zajednici.

Prema informacijama dostupnima u Registru pružatelja socijalnih usluga Ministarstva rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike uslugu organiziranog stanovanja u Gradu Zagrebu pruža 18 pružatelja (ustanova, udruga, vjerskih zajednica i obrta) za 565 osoba.

Konvencijom o pravima osoba s invaliditetom Republika Hrvatska obvezala se priznavati jednako pravo svim osobama s invaliditetom na život u zajednici, s pravom izbora jednakim kao i za druge osobe, te se ujedno obvezala poduzeti djelotvorne i odgovarajuće mjere kako bi olakšala osobama s invaliditetom puno uživanje ovoga prava i punog uključjenja i sudjelovanja u zajednici. Republika Hrvatska u obvezi je priznavati pravo osobama s invaliditetom odgovarajući životni standard za njih i njihove obitelji, uključujući odgovarajuću prehranu, odijevanje, stanovanje, kao i stalno unaprjeđenje životnih uvjeta ali i poduzeti odgovarajuće korake kako bi zaštitila i promicala ostvarenje ovog prava bez diskriminacije na osnovi invaliditeta.

Slijedom navedenog, a imajući u vidu postojeći normativni okvir kao i mjesečni iznos naknada za osobne potrebe definiran zakonom, osobe s invaliditetom koje su korisnici socijalne usluge organiziranog stanovanja zakinite su te na određeni način i diskriminirane u segmentu njihove mogućnosti na ravnopravno sudjelovanje u životu u zajednici. Naime, osim što nisu imale pravo na osobnu invalidninu, sada nemaju pravo ni na inkluzivni dodatak pa samim time nisu niti obuhvaćeni novčanom naknadom za korisnike inkluzivnog dodatka Grada Zagreba.

S obzirom da su osobe s invaliditetom jedna od najosjetljivijih korisničkih skupina u sferi socijalne skrbi, Grad Zagreb ovim izmjenama i dopunama utvrđuje i regulira novo pravo na novčanu naknadu i to novčanu naknadu (džeparac) osobama s invaliditetom korisnicima socijalne usluge organiziranog stanovanja kojima se ta usluga pruža na području Grada Zagreba, a čiju će visinu za svaku godinu utvrđivati gradonačelnik Grada Zagreba.

Ujedno se predlaže da se i korisnicima odnosno novčane naknade isplati novčani iznos u povodu blagdana Uskrsa (uskrsnica) i Božića (božićnica), sukladno proračunskim mogućnostima, o čemu također odlučuje gradonačelnik. Predviđeno je da odnosnu novčanu naknadu može ostvariti osoba s invaliditetom korisnik socijalne usluge organiziranog stanovanja kojem se ta usluga pruža na području Grada Zagreb, ukoliko joj je rješenjem nadležnog tijela priznato pravo na uslugu organiziranog stanovanja kod pružatelja usluge organiziranog stanovanja licenciranog za pružanje te usluge osobama s invaliditetom a iz kojeg je ujedno razvidno i da je riječ o osobi s invaliditetom.

Prilikom definiranja naziva ove novčane naknade uzeta je u obzir činjenica kako ZSS propisuje uvjete za priznavanje prava na naknadu za osobne potrebe kao i njezinu visinu. Radi razlikovanja novčane naknade za osobne potrebe definirane ZSS-om u odnosu na novčanu naknadu koja se utvrđuje ovim izmjenama i dopunama, predloženo je korištenje termina: „novčana naknada (džeparac) osobama s invaliditetom korisnicima socijalne usluge organiziranog stanovanja“.

Radi osiguravanja novčanih sredstava neophodnih za ostvarivanje prava na novčanu naknadu (džeparac) osobama s invaliditetom korisnicima socijalne usluge organiziranog stanovanja, propisano je njezino stupanje na snagu 1. siječnja 2026., a kako bi se potrebna sredstva predvidjela u Proračunu Grada Zagreba za 2026. i projekcijama za 2027. i 2028. godinu.

Uvođenjem ove nove novčane naknade, novčane naknadu (džeparac) osobama s invaliditetom korisnicima socijalne usluge organiziranog stanovanja kojima se ta usluga pruža na području Grada Zagreba, toj socijalnoj vrlo potrebitoj kategoriji osoba pružila bi se veća mogućnost ravnopravnog sudjelovanje u životu u zajednici, a Grad Zagreb bi postao primjer nadstandarda za druge gradove na čijem se području također pruža socijalna usluga organiziranog stanovanja.

III. SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE ODLUKE

Za provođenje ove Odluke sredstva je potrebno osigurati u Proračunu Grada Zagreba za 2026. i projekcijama za 2027. i 2028. godinu.

IV. OBRAZLOŽENJE ODREDBA PRIJEDLOGA ODLUKE

Člankom 1. dopunjuje se članak 4. stavak 1. Odluke uvođenjem i propisivanjem nove novčane naknade: novčane naknade (džeparac) osobama s invaliditetom korisnicima socijalne usluge organiziranog stanovanja.

Člankom 2. mijenjaju se u članku 5. stavci 1. i 2. Odluke na način da se propisuje kako visinu novčane naknade (džeparac) osobama s invaliditetom korisnicima socijalne usluge organiziranog stanovanja utvrđuje gradonačelnik Grada Zagreba za svaku godinu te se ujedno utvrđuje mogućnost da se korisnicima te novčane naknade može isplatiti novčani iznos u povodu blagdana Uskrsa (uskrsnica) i Božića (božićnica), sukladno proračunskim mogućnostima o čemu također odlučuje gradonačelnik.

Člankom 3. dodaje se članak 18.a kojim se propisuju uvjeti za ostvarivanje prava na novčanu naknadu (džeparac) osobama s invaliditetom korisnicima socijalne usluge organiziranog stanovanja kojima se ta usluga pruža na području Grada Zagreba.

Člankom 4. određeno je da će ova odluka biti objavljena u Službenom glasniku Grada Zagreba, a stupiti na snagu 1. siječnja 2026.